

Repertoriul jurisprudenței

ORDONANȚA CURȚII (Marea Cameră)

1 august 2022 *

[Text îndreptat prin Ordonanța din 18 aprilie 2023]

„Recurs – Intervenție – Ajutoare de stat – Schemă de ajutoare pusă în aplicare de Regatul Belgiei – Admiterea intervențiilor în cadrul unei proceduri de recurs împotriva unei hotărâri a Tribunalului – Anularea deciziei Tribunalului – Trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului – Decizie a Tribunalului prin care se refuză depunerea la dosarul cauzei a unor observații scrise prezentate de un intervenient în recurs cu privire la hotărârea prin care se dispune această trimitere spre rejudecare – Decizie implicită a Tribunalului prin care unui intervenient în recurs i se refuză recunoașterea calității de intervenient în fața Tribunalului – Admisibilitatea recursului – Calitatea de intervenient în fața Tribunalului a unui intervenient în recurs – Recurs introdus peste termen – Eroare scuzabilă”

În cauza C-74/22 P(I),

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 28 ianuarie 2022,

Soudal NV, cu sediul în Turnhout (Belgia),

Esko-Graphics BVBA, cu sediul în Gent (Belgia),

reprezentate de H. Viaene, advocaat,

recurente,

celelalte părți din procedură fiind:

Magnetrol International NV, cu sediul în Zele (Belgia),

reclamantă în primă instanță,

Comisia Europeană, reprezentată de P.-J. Loewenthal și F. Tomat, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Marea Cameră),

* Limba de procedură: engleza.

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, domnul L. Bay Larsen (raportor), vicepreședinte, domnii A. Arabadjiev, C. Lycourgos, E. Regan, I. Jarukaitis și N. Jääskinen și doamna I. Ziemele, președinți de cameră, domnii M. Ilešić, P. G. Xuereb și N. Piçarra, doamna L. S. Rossi, domnii A. Kumin și N. Wahl și doamna O. Spineanu-Matei, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 14 iulie 2022,

dă prezenta

Ordonanță

- 1 Prin recursul formulat, Soudal NV și Esko-Graphics BVBA solicită anularea deciziei Tribunalului Uniunii Europene din 6 decembrie 2021 prin care acesta a refuzat recunoașterea calității lor de intervenient în cauza T-263/16 RENV și depunerea la dosarul acestei cauze a observațiilor scrise depuse de ele cu privire la concluziile care trebuie să fie desprinse din Hotărârea Curții din 16 septembrie 2021, Comisia/Belgia și Magnetrol International (C-337/19 P, EU:C:2021:741), pentru soluționarea litigiului în această cauză (denumită în continuare „decizia atacată”).

Cadrul juridic

- 2 Articolul 1 alineatul (3) litera (c) din Regulamentul de procedură al Tribunalului prevede că, în sensul acestui regulament de procedură, termenii „parte” și „părți”, utilizați fără altă indicație, desemnează orice parte din procedură, inclusiv intervenienții.
- 3 Articolul 60 din acest regulament de procedură prevede că termenele procedurale se prelungesc pentru considerente de distanță, în mod invariabil, cu zece zile.
- 4 Articolul 79 din regulamentul de procedură menționat prevede:
„În Jurnalul Oficial al Uniunii Europene se publică un aviz care indică data depunerii cererii de sesizare, numele părților principale, concluziile cererii introductive, precum și arătarea motivelor și a principalelor argumente invocate.”
- 5 Articolele 142-145 din același regulament de procedură stabilesc normele ce reglementează intervenția în fața Tribunalului.
- 6 Articolul 143 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului prevede că „[c]ererea de intervenție se depune în termen de șase săptămâni de la publicarea avizului prevăzut la articolul 79”.

7 Potrivit articolului 215 din acest regulament de procedură:

„În cazul în care Curtea de Justiție anulează o hotărâre sau o ordonanță a Tribunalului și decide să trimită cauza acestuia din urmă spre rejudecare, Tribunalul este sesizat prin decizia de trimitere.”

8 Articolul 217 din regulamentul de procedură menționat are următorul cuprins:

„(1) În cazul în care decizia, anulată ulterior de Curtea de Justiție, a intervenit după ce procedura scrisă pe fond fusese închisă în fața Tribunalului, părțile din procedura aflată pe rolul Tribunalului pot depune observații scrise cu privire la concluziile care trebuie să fie desprinse din decizia Curții de Justiție pentru soluționarea litigiului în termen de două luni de la notificarea deciziei Curții de Justiție. Acest termen nu poate fi prelungit.

[...]

(3) Președintele poate autoriza depunerea de memorii complementare de observații scrise în cazul în care împrejurările justifică această măsură.”

9 Articolul 219 din același regulament de procedură prevede:

„Tribunalul se pronunță atât asupra cheltuielilor de judecată privitoare la procedurile desfășurate în fața Tribunalului, cât și asupra celor privitoare la procedura de recurs în fața Curții de Justiție.”

Istoricul litigiului

10 Prin Decizia (UE) 2016/1699 a Comisiei din 11 ianuarie 2016 privind schema de ajutoare de stat privind scutirea aplicabilă profitului excedentar SA.37667 (2015/C) (ex 2015/NN) pusă în aplicare de Belgia (JO 2016, L 260, p. 61, denumită în continuare „decizia în litigiu”), Comisia Europeană a constatat că anumite scutiri acordate de Regatul Belgiei constituiau o schemă de ajutor, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, care era incompatibilă cu piața internă și care fusese pusă în aplicare cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) TFUE. Comisia a dispus recuperarea ajutoarelor astfel acordate de la beneficiari, a căror listă definitivă trebuia stabilită ulterior de Regatul Belgiei.

Procedura în fața Tribunalului și în fața Curții și decizia atacată

- 11 Prin cererile introductive depuse la grefa Tribunalului la 22 martie 2016 și la 25 mai 2016, Regatul Belgiei și Magnetrol International NV au introdus acțiuni, înregistrate cu numerele T-131/16 și, respectiv, T-263/16, prin care au solicitat anularea deciziei în litigiu.
- 12 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 2 mai 2016, Soudal a introdus o acțiune, înregistrată cu numărul T-201/16, prin care a solicitat anularea acestei decizii. Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 28 iunie 2016, Esko-Graphics a introdus o acțiune, înregistrată cu numărul T-335/16, prin care a solicitat anularea deciziei menționate.
- 13 Ulterior, grefierul Tribunalului a informat părțile în cauzele T-201/16 și T-335/16 că președintele camerei sesizate a Tribunalului a decis să suspende procedura în aceste cauze până la soluționarea litigiului în cauzele T-131/16 și T-263/16.

- 14 Prin Ordonanța din 17 mai 2018, președintele Camerei a șaptea extinse a Tribunalului a decis conexarea cauzelor T-131/16 și T-263/16 pentru buna desfășurare a fazei orale a procedurii și în vederea pronunțării deciziei prin care se finalizează judecata.
- 15 Prin Hotărârea din 14 februarie 2019, Belgia și Magnetrol International/Comisia (T-131/16 și T-263/16, EU:T:2019:91), Tribunalul a anulat decizia în litigiu.
- 16 La 24 aprilie 2019, Comisia a introdus recurs împotriva acestei hotărâri. Recursul a fost înregistrat cu numărul C-337/19 P.
- 17 Prin Ordonanțele din 15 octombrie 2019, Comisia/Belgia și Magnetrol International, președintele Curții a admis intervenția Anheuser-Busch InBev SA/NV, a Ampar BVBA, a Atlas Copco Airpower NV și a Atlas Copco AB (C-337/19 P, nepublicată, EU:C:2019:909), precum și intervenția Soudal și a Esko-Graphics (C-337/19 P, nepublicată, EU:C:2019:915) în susținerea concluziilor Magnetrol International.
- 18 Prin Hotărârea din 16 septembrie 2021, Comisia/Belgia și Magnetrol International (C-337/19 P, EU:C:2021:741), Curtea:
 - a anulat Hotărârea Tribunalului din 14 februarie 2019, Belgia și Magnetrol International/Comisia (T-131/16 și T-263/16, EU:T:2019:91);
 - a înlăturat primul și al doilea motiv ale acțiunii în cauza T-131/16, precum și primul motiv și primul aspect al celui de al treilea motiv ale acțiunii în cauza T-263/16;
 - a trimis cauza Tribunalului pentru ca acesta să se pronunțe cu privire la al treilea-al cincilea motiv ale acțiunii în cauza T-131/16, precum și cu privire la al doilea motiv, la al doilea și al treilea aspect ale celui de al treilea motiv și la al patrulea motiv în cauza T-263/16 și
 - a dispus soluționarea odată cu fondul a cererilor privind cheltuielile de judecată.
- 19 La 16 noiembrie 2021, Soudal și Esko-Graphics au adresat Tribunalului, în temeiul articolului 217 din Regulamentul de procedură al acestuia, observații cu privire la concluziile care trebuie să fie desprinse din Hotărârea din 16 septembrie 2021, Comisia/Belgia și Magnetrol International (C-337/19 P, EU:C:2021:741), pentru soluționarea litigiului în cauza T-263/16 RENV (denumite în continuare „observațiile în discuție”).
- 20 Prin scrisoarea datată 6 decembrie 2021, notificată Soudal și Esko-Graphics la 17 decembrie 2021, grefierul Tribunalului le-a informat că, având în vedere că aceste observații nu constituiau un document prevăzut de Regulamentul de procedură al Tribunalului, președintele camerei sesizate a Tribunalului a decis să nu le depună la dosarul acestei cauze.
- 21 Prin scrisoarea din 29 decembrie 2021, adresată președintelui Tribunalului și membrilor săi, Soudal și Esko-Graphics au solicitat, întemeindu-se în special pe Ordonanța președintelui Curții din 15 octombrie 2019, Comisia/Belgia și Magnetrol International (C-337/19 P, nepublicată, EU:C:2019:915), și pe jurisprudența Tribunalului, pe de o parte, corectarea „erorii” săvârșite de acesta și, pe de altă parte, o confirmare a calității lor de intervenient în fața Tribunalului, solicitând un răspuns în cinci zile.

- 22 Prin scrisoarea din 11 ianuarie 2022, grefierul Tribunalului a confirmat primirea scrisorii recurentelor din 29 decembrie 2021. El a atras totodată atenția acestora, pe de o parte, asupra „faptului” că prezentarea de observații în cauza T-263/16 RENV de către intervenienții admiși să participe la procedura în fața Curții în cauza C-337/19 P nu era prevăzută de Regulamentul de procedură al Tribunalului și, pe de altă parte, asupra articolului 70 alineatul (2) din acest regulament de procedură, potrivit căruia președintele Tribunalului poate decide reluarea unei proceduri suspendate înainte de expirarea duratei suspendării.

Concluziile părților

- 23 Soudal și Esko-Graphics solicită Curții:
- anularea deciziei atacate;
 - dispunerea ca observațiile scrise ale acestora să fie depuse la dosarul cauzei T-263/16 RENV și
 - constatarea faptului că recurentele și-au menținut calitatea de intervenient în cauza T-263/16 RENV după trimiterea de către Curte a acestei cauze Tribunalului spre judecare.
- 24 Comisia solicită Curții:
- declararea recursului ca fiind inadmisibil;
 - în caz contrar, respingerea recursului ca fiind nefondat și
 - obligarea Soudal și Esko-Graphics la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

Cu privire la admisibilitatea recursului

- 25 Comisia susține că recursul este inadmisibil atât din cauza naturii deciziei atacate, cât și din cauza tardivității introducerii acestuia.

Cu privire la cauza de inadmisibilitate întemeiată pe natura deciziei atacate

– Argumentație

- 26 Comisia susține că, prin decizia atacată, Tribunalul s-a limitat să refuze depunerea observațiilor în discuție la dosarul cauzei T-263/16 RENV. Or, această decizie de refuz nu s-ar încadra în una dintre categoriile de decizii care pot face obiectul unui recurs în temeiul articolului 56 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.

- 27 În plus, deși articolul 57 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene permite, desigur, introducerea unui recurs împotriva unei decizii a Tribunalului de respingere a unei cereri de intervenție, în speță, recurentele nu au depus nicio cerere de intervenție în fața Tribunalului. În consecință, Tribunalul nu ar fi respins o asemenea cerere, astfel încât această dispoziție nu ar fi aplicabilă în speță.
- 28 Potrivit Soudal și Esko-Graphics, decizia Tribunalului de a nu depune la dosarul cauzei T-263/16 RENV observațiile în discuție constituie un refuz implicit de a le admite în calitate de intervenient în această cauză.
- 29 Or, motivele reținute de președintele Curții în Ordonanța din 15 octombrie 2019, Comisia/Belgia și Magnetrol International (C-337/19 P, nepublicată, EU:C:2019:915), prin care a autorizat intervenția Soudal și a Esko-Graphics în recurs, ar fi relevante și în cauza T-263/16 RENV.

– *Aprecieri*

- 30 Cu titlu introductiv, în vederea examinării admisibilității recursului, este necesar să se stabilească domeniul de aplicare al deciziei cuprinse în scrisoarea grefierului Tribunalului din 6 decembrie 2021.
- 31 În această privință trebuie amintit că articolul 217 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului prevede că, în cazul în care Curtea anulează o decizie a Tribunalului și decide să o trimită acestuia pentru judecarea cauzei după ce procedura scrisă pe fond a fost închisă în fața acestuia, părțile din procedura aflată pe rolul Tribunalului pot depune observații scrise cu privire la concluziile care trebuie să fie desprinse din decizia Curții pentru soluționarea litigiului în termen de două luni de la notificarea acestei decizii.
- 32 Or, este cert, în primul rând, că prezenta cauză corespunde situației vizate de această dispoziție și, în al doilea rând, că observațiile în discuție au fost depuse în termenul prevăzut de dispoziția menționată, la care se adaugă termenul pentru considerente de distanță prevăzut la articolul 60 din Regulamentul de procedură, astfel încât respingerea acestor observații nu se întemeiază pe tardivitatea depunerii lor.
- 33 Rezultă că, în pofida caracterului său sumar, scrisoarea grefierului Tribunalului din 6 decembrie 2021 trebuie să fie înțeleasă, din moment ce evidențiază refuzul Tribunalului de a depune observațiile în discuție la dosarul cauzei T-263/16 RENV pentru motivul că acestea constituie un document care nu este prevăzut de Regulamentul de procedură al Tribunalului, în sensul că exprimă decizia Tribunalului de a refuza recurentelor recunoașterea calității de intervenient în această cauză, pe care acestea consideră că au dobândit-o de drept prin admiterea intervenției lor în recursul în cauza C-337/19 P.
- 34 Această apreciere este confirmată de scrisoarea grefierului Tribunalului din 11 ianuarie 2022, prin care le-a fost atrasă atenția recurentelor asupra „faptului” că prezentarea de observații în cauza T-263/16 RENV de către intervenienții admiși să participe la procedura în fața Curții în cauza C-337/19 P nu era prevăzută de Regulamentul de procedură al Tribunalului.
- 35 Prin urmare, argumentul Comisiei potrivit căruia decizia atacată se limitează să refuze depunerea observațiilor în discuție la dosarul cauzei T-263/16 RENV trebuie să fie înlăturat.

- 36 În ceea ce privește dreptul de a introduce recurs împotriva deciziei atacate, trebuie să se sublinieze că, la 8 martie 2022, Curtea a decis că prezentul recurs, care fusese introdus cu viza articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, trebuia să fie calificat drept recurs introdus în temeiul articolului 57 primul paragraf din statutul menționat, această calificare fiind ulterior adusă la cunoștința părților cu ocazia notificării acestui recurs, prin scrisoarea grefei Curții din 14 martie 2022.
- 37 Articolul 57 primul paragraf din statutul amintit prevede că orice persoană a cărei cerere de intervenție a fost respinsă de Tribunal poate formula un recurs la Curte.
- 38 În speță este cu siguranță evident că, prin decizia atacată, Tribunalul nu a respins o cerere de intervenție, din moment ce recurentele nu au formulat o asemenea cerere în fața Tribunalului.
- 39 Cu toate acestea, este de asemenea necesar să se arate că domeniul de aplicare al deciziei, inerent scrisorii grefierului Tribunalului din 6 decembrie 2021, de a refuza recurențelor recunoașterea calității de intervenient în cauza T-263/16 RENV este similar cu cel pe care l-ar fi avut o decizie a Tribunalului de respingere a unei cereri de intervenție care ar fi fost depusă de recurente, și anume că aceste două decizii lipsesc o parte care susține că trebuie să beneficieze, în temeiul articolului 40 al doilea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, de o poziție procesuală specială din cauza interesului său în soluționarea cauzei, de toate drepturile inerente acestei poziții.
- 40 În plus, atunci când Curtea a apreciat că un recurs este fondat, a anulat decizia Tribunalului și i-a trimis cauza pentru a se pronunța asupra acesteia, nu se poate aștepta în mod rezonabil de la un intervenient în acel recurs, care consideră că are de drept calitatea de intervenient în fața Tribunalului, să introducă în mod formal o cerere de intervenție în fața acestei din urmă instanțe exclusiv în scopul de a putea introduce un recurs în temeiul articolului 57 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene împotriva deciziei de respingere a acestei cereri.
- 41 Astfel, în orice caz, o asemenea cerere nu ar putea fi respinsă de Tribunal decât ca tardivă, întrucât articolul 143 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului coroborat cu articolul 79 din acesta prevede că o cerere de intervenție trebuie să fie depusă în termen de șase săptămâni de la publicarea în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* a avizului prin care s-a menționat inițial depunerea cererii de sesizare în cauza respectivă.
- 42 În acest context, faptul de a se considera că un intervenient în recurs într-o cauză, care susține că beneficiază de drept de calitate de intervenient în fața Tribunalului ca urmare a trimiterii cauzei respective acestei instanțe spre rejudecare, nu poate introduce un recurs în temeiul articolului 57 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene împotriva unei decizii a Tribunalului prin care i se refuză această calitate, pentru motivul unic că Tribunalul nu a respins în mod formal o cerere de intervenție, ar lipsi partea vizată de întreaga protecție jurisdicțională care să îi permită să își apere în fața Tribunalului drepturile procedurale care apreciază că decurg din articolul 40 din acest statut, deși articolul 57 primul paragraf din statutul menționat are ca obiect tocmai garantarea unei asemenea protecții.
- 43 Într-adevăr, în ipoteza în care intervenientul în recurs s-ar prevala în mod întemeiat de calitatea sa de intervenient în fața Tribunalului într-o cauză trimisă acestuia de Curte spre rejudecare, chestiune care urmează să fie soluționată în etapa examinării pe fond a prezentului recurs și care,

așadar, nu poate fi rezolvată în etapa aprecierii admisibilității acestuia, el nu ar avea la dispoziție nicio altă cale de atac pentru a-și valorifica drepturile procedurale care decurg din articolul 40 din același statut.

- 44 Astfel, în primul rând, un intervenient într-un recurs nu poate să atace cu recurs, în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, o decizie a Tribunalului prin care i se refuză calitatea de intervenient în cauza care a fost trimisă de Curte acestei instanțe spre rejudecare.
- 45 Această dispoziție prevede că deciziile Tribunalului prin care se finalizează judecata, prin care se soluționează parțial fondul unui litigiu ori prin care se pune capăt unui incident de procedură referitor la o excepție de necompetență sau de inadmisibilitate pot fi atacate cu recurs.
- 46 Trebuie să se constate în speță că prin decizia atacată nu se finalizează judecata în cauza T-263/16 RENV în fața Tribunalului și nu se soluționează, nici măcar parțial, fondul litigiului în această cauză.
- 47 În plus, deși prin această decizie se pune capăt unui incident de procedură referitor la calitatea de intervenient a recurentelor în fața Tribunalului, acest incident nu privește o excepție de necompetență sau de inadmisibilitate.
- 48 Or, Curtea a statuat că recursurile introduse în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene împotriva deciziilor Tribunalului prin care se pune capăt unui incident de procedură care are o natură diferită de incidentele de procedură prevăzute de această dispoziție trebuie să fie respinse ca fiind inadmisibile (a se vedea în acest sens Ordonanța din 4 octombrie 1999, Comisia/ADT Projekt, C-349/99 P, EU:C:1999:475, punctele 10 și 11, precum și Hotărârea din 8 ianuarie 2002, Franța/Monsanto și Comisia, C-248/99 P, EU:C:2002:1, punctul 46).
- 49 Pe de altă parte, trebuie să se arate că, atunci când pune capăt unui incident de procedură care privește o excepție de necompetență sau de inadmisibilitate, Tribunalul se pronunță asupra unei cereri formulate de o parte care vizează finalizarea judecării fără a se intra în dezbaterile pe fond, motiv pentru care o asemenea decizie trebuie să poată fi supusă examinării Curții fără a se aștepta o eventuală decizie pe fond. În schimb, situația este diferită în cazul unei decizii prin care se pune capăt unui incident de procedură referitor la o intervenție.
- 50 Curtea a considerat astfel că decizia prin care Tribunalul admite o cerere de intervenție nu poate face obiectul unui recurs introdus în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 iulie 2019, Bayerische Motoren Werke și Freistaat Sachsen/Comisia, C-654/17 P, EU:C:2019:634, punctele 29 și 30).
- 51 Având în vedere cele ce precedă, această soluție trebuie să se aplice și în cazul unui recurs formulat împotriva unei decizii a Tribunalului prin care unui intervenient în recurs i se refuză recunoașterea calității de intervenient într-o cauză care i-a fost trimisă de Curte spre rejudecare.
- 52 În al doilea rând, introducerea unui recurs în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene împotriva deciziei prin care se finalizează judecata cauzei în care persoana respectivă susține că are calitatea de intervenient nu poate să îi confere o protecție jurisdicțională suficientă întrucât această cale de atac este disponibilă numai pentru părțile din fața Tribunalului, iar exercitarea unei asemenea căi de atac nu ar permite, în orice caz, să se mențină utilitatea unei

eventuale intervenții în fața Tribunalului care să asigure admiterea acestora într-un stadiu al procedurii în care intervenția respectivă poate efectiv contribui la dezbaterile în fața acestei instanțe.

- 53 Având în vedere cele ce precedă, decizia prin care Tribunalul, refuzând să depună la dosarul unei cauze care, după anularea deciziei sale, i-a fost trimisă de către Curte spre rejudecare observațiile unui intervenient în recurs pentru motivul că acestea constituie un document care nu este prevăzut de Regulamentul de procedură al Tribunalului, îi neagă astfel implicit intervenientului respectiv calitatea de intervenient în această cauză este susceptibilă să facă obiectul unui recurs în temeiul articolului 57 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- 54 Rezultă că această cauză de inadmisibilitate întemeiată de Comisie pe natura deciziei atacate trebuie să fie înlăturată.

Cu privire la cauza de inadmisibilitate întemeiată pe tardivitatea introducerii recursului

– *Argumentație*

- 55 [Astfel cum a fost îndreptat prin Ordonanța din 18 aprilie 2023] Comisia amintește că articolul 57 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene prevede că împotriva deciziei Tribunalului de respingere a unei cereri de intervenție se poate formula un recurs în termen de două săptămâni, care curge de la comunicarea deciziei de respingere. În cazul în care prezentul recurs ar trebui să fie considerat ca intrând în domeniul de aplicare al acestei dispoziții deoarece decizia atacată a fost comunicată recurenților la 17 decembrie 2021, termenul în care ar fi trebuit să fie introdus expiră la 10 ianuarie 2022. Întrucât acest recurs a fost introdus la 28 ianuarie 2022, ar trebui respins ca fiind inadmisibil.
- 56 O aplicare strictă a normelor referitoare la termenele procedurale ar fi esențială pentru garantarea securității juridice și evitarea oricărei discriminări sau a oricărui tratament arbitrar.
- 57 În speță, Comisia consideră că recurențele nu au temei să invoce existența unor împrejurări excepționale pentru a justifica nerespectarea termenului de recurs. Aceasta arată în special că noțiunea de „eroare scuzabilă” trebuie să fie interpretată în mod strict. Or, recurențele nu ar putea susține că înainte de a primi scrisoarea grefierului Tribunalului din 11 ianuarie 2022 nu aveau cunoștință că Tribunalul adoptase o decizie definitivă. Dimpotrivă, în înscrisurile lor, recurențele ar recunoaște că această scrisoare s-ar limita să confirme poziția anterioară a Tribunalului. Nu s-ar putea deci considera că acest comportament al Tribunalului ar fi de natură să provoace o confuzie admisibilă în percepția unui justițiabil de bună-credință și care dă dovadă de întreaga diligență cerută unui operator normal informat.
- 58 Soudal și Esko-Graphics susțin că eroarea săvârșită în ceea ce privește alegerea temeiului juridic al recursului lor este scuzabilă.
- 59 Ele arată în această privință că, pe plan formal, nu au introdus o cerere de intervenție. În plus, decizia Tribunalului nu le-ar fi fost notificată pe calea unei ordonanțe. De asemenea, din scrisorile grefierului Tribunalului nu ar reieși că Tribunalul ar fi intenționat să respingă o cerere de intervenție. Prin urmare, comportamentul Tribunalului ar fi fost de natură să provoace o confuzie admisibilă în percepția recurenților în ceea ce privește tipul de recurs care trebuia să fie

introdus împotriva deciziei atacate. Mai mult, recurentele ar fi acționat cu bună-credință și cu întreaga diligență cerută unui operator normal informat, așa cum ar atesta scrisoarea lor din 29 decembrie 2021.

- 60 În plus, Soudal și Esko-Graphics apreciază că termenul de recurs a început să curgă în speță de la primirea scrisorii grefierului Tribunalului date 11 ianuarie 2022. Astfel, doar în urma primirii acestei scrisori recurentele au putut avea certitudinea că refuzul depunerii la dosarul cauzei T-263/16 RENV a observațiilor în discuție era consecința nu a unei simple erori de apreciere a Tribunalului, ci a unei poziții pe care acesta a adoptat-o în mod conștient. Cu titlu subsidiar, recurentele arată că întârzierea observată în introducerea recursului lor trebuie să fie considerată scuzabilă având în vedere comportamentul ambiguu pe care l-ar fi adoptat Tribunalul.

– *Aprecieri*

- 61 Articolul 57 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene prevede că orice persoană a cărei cerere de intervenție a fost respinsă de Tribunal poate formula un recurs în termen de două săptămâni de la comunicarea deciziei de respingere.
- 62 Acest termen de două săptămâni trebuie să fie prelungit, în temeiul articolului 51 din Regulamentul de procedură al Curții, pentru considerente de distanță, în mod invariabil, cu zece zile.
- 63 În speță, în urma depunerii observațiilor în discuție la grefa Tribunalului, recurentele au fost destinatele a două scrisori ale grefierului Tribunalului, date 6 decembrie 2021 și, respectiv, 11 ianuarie 2022.
- 64 Din cuprinsul punctelor 31-34 și 53 din prezenta ordonanță reiese că scrisoarea grefierului Tribunalului din 6 decembrie 2021 trebuie să fie înțeleasă în sensul că ea cuprinde decizia Tribunalului de a refuza recurentelor recunoașterea calității de intervenient în cauza T-263/16 RENV, care poate face obiectul unui recurs în temeiul articolului 57 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- 65 Rezultă că termenul de introducere a unui asemenea recurs a început să curgă la 18 decembrie 2021, în ziua următoare celei în care a fost notificată această scrisoare.
- 66 Împrejurarea că, în răspunsul la o scrisoare a recurentelor din 29 decembrie 2021, grefierul Tribunalului le-a adresat o nouă scrisoare, datată 11 ianuarie 2022, nu poate să dea naștere unui nou termen de recurs.
- 67 Astfel, pe de o parte, această a doua scrisoare se limitează să „confirme primirea” scrisorii recurentelor din 29 decembrie 2021. Pe de altă parte, chiar dacă se presupune că scrisoarea grefierului Tribunalului din 11 ianuarie 2022 trebuie să fie interpretată în sensul că prin intermediul ei sunt respinse susținerile exprimate de recurente în scrisoarea lor din 29 decembrie 2021, această scrisoare a grefierului Tribunalului nu ar face decât să confirme, având în vedere natura susținerilor respective, decizia exprimată deja în scrisoarea grefierului Tribunalului din 6 decembrie 2021.
- 68 În consecință, rezultă că prezentul recurs a fost introdus peste termen.

- 69 În această privință, din jurisprudența constantă a Curții reiese că nu se poate deroga de la aplicarea reglementărilor Uniunii privind termenele procedurale decât în împrejurări cu totul excepționale, de caz fortuit sau de forță majoră, conform articolului 45 al doilea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, dat fiind că aplicarea strictă a acestor norme respectă cerința de securitate juridică și necesitatea de a evita orice discriminare sau orice tratament arbitrar în administrarea justiției [a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 decembrie 2016, SV Capital/ABE, C-577/15 P, EU:C:2016:947, punctul 56, precum și Ordonanța vicepreședintei Curții din 5 iulie 2018, Müller și alții/QH, C-187/18 P(I), nepublicată, EU:C:2018:543, punctele 20 și 21].
- 70 În plus, deși se poate de asemenea deroga de la aceste reglementări ale Uniunii în cazul unei erori scuzabile săvârșite de o parte, această noțiune, care trebuie să fie interpretată în mod strict, nu vizează decât împrejurări excepționale în care, printre altele, instituția în cauză a adoptat un comportament de natură să provoace, prin el însuși sau într-o măsură determinantă, o confuzie admisibilă în percepția unui justițiabil de bună-credință și care dă dovadă de întreaga diligență cerută unei persoane normal informate [a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 decembrie 2016, SV Capital/ABE, C-577/15 P, EU:C:2016:947, punctul 59, precum și Ordonanța vicepreședintei Curții din 5 iulie 2018, Müller și alții/QH, C-187/18 P(I), nepublicată, EU:C:2018:543, punctul 42].
- 71 Caracterul scuzabil al erorii săvârșite de o parte nu poate fi, așadar, recunoscut în cazul în care depășirea unui termen procedural rezultă din funcționarea defectuoasă a serviciilor părții în cauză sau din nerespectarea directivelor interne ale acesteia și nici în cazul în care este în discuție aplicarea unei dispoziții care nu ridică dificultăți particulare de interpretare [a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 decembrie 1994, Bayer/Comisia, C-195/91 P, EU:C:1994:412, punctul 28, Ordonanța din 14 ianuarie 2010, SGAE/Comisia, C-112/09 P, EU:C:2010:16, punctul 24, precum și Ordonanța vicepreședintei Curții din 5 iulie 2018, Müller și alții/QH, C-187/18 P(I), nepublicată, EU:C:2018:543, punctul 43].
- 72 În schimb, acest caracter scuzabil poate fi recunoscut într-o situație excepțională în care partea în cauză ar fi confruntată, din cauza comportamentului unei instituții și în raport cu normele aplicabile, cu o incertitudine reală în special în ceea ce privește identitatea actului atacabil sau în ceea ce privește termenele în care ar trebui să fie introdusă o acțiune împotriva acestui act (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 octombrie 1977, Schertzer/Parlamentul, 25/68, EU:C:1977:158, punctul 19, și Hotărârea din 5 aprilie 1979, Orlandi/Comisia, 117/78, EU:C:1979:109, punctul 11).
- 73 Reiese deopotrivă din jurisprudența Curții că acest caracter scuzabil al unei erori poate fi recunoscut în cazul în care o asemenea situație excepțională rezultă din comportamentul unei instanțe a Uniunii [a se vedea în acest sens Ordonanța din 14 ianuarie 2010, SGAE/Comisia, C-112/09 P, EU:C:2010:16, punctul 29, precum și Ordonanța vicepreședintei Curții din 5 iulie 2018, Müller și alții/QH, C-187/18 P(I), nepublicată, EU:C:2018:543, punctul 43].
- 74 În speță este necesar mai întâi să se arate că refuzul Tribunalului de a recunoaște Soudal și Esko-Graphics calitatea de intervenient în cauza T-263/16 RENV, deși acestea aveau calitatea de intervenient în recurs în cauza C-337/19 P, constituie, astfel cum a arătat în esență domnul avocat general la punctul 79 din concluzii, o renunțare la o practică urmată de mult timp de Tribunal și aprobată formal în jurisprudența sa.

- 75 Mai precis, la punctul 24 din Hotărârea Tribunalului din 23 martie 1993, Gill/Comisia (T-43/89, EU:T:1993:24), acesta a statuat că, întrucât Curtea nu se pronunțase asupra cheltuielilor de judecată ale unui intervenient, ci a trimis Tribunalului cauza în ansamblu spre rejudecare, acel intervenient în recurs își menține calitatea de intervenient în procedura în fața Tribunalului după trimiterea cauzei spre rejudecare.
- 76 Este adevărat că Tribunalul s-a îndepărtat de această soluție la punctele 23-26 din Ordonanța din 16 iunie 2020, Uniwersytet Wrocławski/REA (T-137/16 RENV, nepublicată, EU:T:2020:275).
- 77 Totuși, Tribunalul a reafirmat ulterior temeinicia soluției respective la punctul 65 din Hotărârea din 23 septembrie 2020, Spania și alții/Comisia (T-515/13 RENV și T-719/13 RENV, EU:T:2020:434), arătând că aceasta conduce la o bună administrare a justiției și este compatibilă cu Regulamentul de procedură al Tribunalului.
- 78 Împrejurarea că împotriva acestei din urmă hotărâri Comisia a introdus recurs este lipsită de relevanță, întrucât interpretarea propriilor norme de procedură reținută de Tribunal în această hotărâre putea, în orice caz, să fie luată în considerare în mod legitim, la data primirii de către recurenta a scrisorii grefierului Tribunalului din 6 decembrie 2021, ca reflectând practica urmată în cadrul acestei instanțe.
- 79 În continuare, trebuie să se sublinieze că această scrisoare prezenta un caracter sumar, din moment ce nu preciza în mod explicit că Tribunalul nega recurențelor calitatea de intervenient și nu conținea, în afară de o menționare generală a regulamentului său de procedură, nicio referire la temeiul deciziei atacate și nici, *a fortiori*, o expunere a modului în care Tribunalul intenționa să interpreteze din acel moment propriile norme de procedură.
- 80 Având în vedere contextul descris la punctele 74-78 din prezenta ordonanță, caracterul sumar al scrisorii respective trebuie să fie considerat ca fiind de natură să fi provocat o confuzie admisibilă în percepția justițiabilului de bună-credință în ceea ce privește conținutul aceleiași scrisori și oportunitatea de a introduce fără întârziere un recurs împotriva deciziei conținute în aceasta din urmă.
- 81 În contextul arătat, alegerea recurențelor de a încerca să înlăture această confuzie adresându-se în mod prompt Tribunalului prin scrisoarea din 29 decembrie 2021 pentru a-i prezenta argumente referitoare la situația procedurală specifică lor și pentru a solicita o clarificare a poziției pe care Tribunalul intenționa să o adopte în privința acestei situații nu poate fi considerată ca fiind o alegere pe care o persoană normal informată și diligentă nu ar fi făcut-o.
- 82 În sfârșit, din cuprinsul punctelor 36-53 din prezenta ordonanță rezultă că temeiul juridic care stă la baza recursului care trebuie introdus împotriva deciziei Tribunalului prin care unui intervenient în recurs i se refuză calitatea de intervenient într-o cauză trimisă de Curtea Tribunalului spre rejudecare nu reieșea în mod clar, la data introducerii prezentului recurs, din formularea articolelor 56 și 57 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene sau din jurisprudența Curții.
- 83 Dificultatea existentă la acea dată de a se stabili regimul aplicabil recursului care poate fi formulat împotriva deciziei atacate are în acest cadru o importanță decisivă, întrucât un recurs formulat în temeiul articolului 56 din acest statut trebuie introdus în termen de două luni de la data deciziei Tribunalului, în timp ce, în temeiul articolului 57 din statutul menționat, el trebuie introdus în termen de două săptămâni.

- 84 Din coroborarea tuturor elementelor expuse la punctele 74-83 din prezenta ordonanță rezultă că eroarea săvârșită de recurente în ceea ce privește termenul în care trebuia să fie introdus prezentul recurs trebuie să fie considerată ca fiind scuzabilă.
- 85 Prin urmare, cauza de inadmisibilitate a Comisiei întemeiată pe tardivitatea introducerii recursului trebuie să fie respinsă.
- 86 În consecință, recursul trebuie să fie considerat admisibil.

Cu privire la fond

Argumentație

- 87 Soudal și Esko-Graphics susțin prin intermediul unui motiv unic că Tribunalul a săvârșit două erori de drept, referitoare, prima, la refuzul de a depune la dosarul acestei cauze observațiile pe care doreau să le depună cu privire la concluziile care trebuie să fie desprinse din Hotărârea din 16 septembrie 2021, Comisia/Belgia și Magnetrol International (C-337/19 P, EU:C:2021:741), și, a doua, la refuzul de a le acorda calitatea de intervenient în cauza T-263/16 RENV.
- 88 În primul rând, din jurisprudența Tribunalului ar rezulta că articolul 217 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al acestei instanțe nu definește noțiunea de „părți din procedura aflată pe rolul Tribunalului” și că această dispoziție nu exclude, așadar, posibilitatea ca o asemenea calitate să fie recunoscută intervenienților în fața Curții în cazul trimiterii cauzei Tribunalului spre rejudecare. În temeiul acestei jurisprudențe, Soudal și Esko-Graphics ar fi trebuit să aibă posibilitatea să depună observații scrise în sensul articolului 217 alineatul (1) menționat, așa cum au procedat în termenele prevăzute la acest articol.
- 89 În al doilea rând, astfel cum Tribunalul ar fi considerat în mod constant, ar fi în interesul bunei administrări a justiției și al continuității dezbaterii contencioase ca, atunci când a fost admisă cererea de intervenție a unei părți într-un recurs, aceasta să își mențină calitatea de intervenient în situația în care cauza ar fi trimisă Tribunalului spre rejudecare după anularea deciziei acestuia din urmă. Prin urmare, recurentele ar fi trebuit să fie considerate interveniente în cauza T-263/16 RENV fără să fi fost necesar să depună o cerere de intervenție în fața Tribunalului.
- 90 După cum ar reieși din jurisprudența Tribunalului, această soluție s-ar justifica deopotrivă pentru a-i permite să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată atunci când, înainte de trimiterea cauzei respective Tribunalului spre rejudecare, Curtea a dispus ca decizia referitoare la ele să fie soluționată odată cu fondul. Or, tocmai aceasta ar fi situația din speță.
- 91 Comisia apreciază că Tribunalul a negat în mod întemeiat recurentelor calitatea de intervenient în cauza T-263/16 RENV.
- 92 Astfel, articolul 217 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului ar autoriza, după ce Curtea trimite cauza Tribunalului spre rejudecare, depunerea de observații scrise nu de către „părțile din procedura aflată pe rolul Curții” sau de către „părțile din recurs”, ci numai de către „părțile din procedura aflată pe rolul Tribunalului”. Articolul 1 alineatul (2) litera (c) din acest regulament de procedură ar preciza domeniul de aplicare al articolului 217 alineatul (1) menționat, prin definirea termenilor „părți” și „parte”, ca având în vedere „orice parte din procedură, inclusiv intervenienții”.

- 93 Întrucât recurente nu ar putea să se prevaleze de calitatea de „parte din procedura aflată pe rolul Tribunalului”, admiterea prezentului recurs ar însemna crearea unei categorii de intervenienți *sui generis*, care nu ar fi supusă respectării nici a termenului prevăzut la articolul 143 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, nici a condițiilor impuse de articolul 143 alineatul (2) din acest regulament de procedură. În cazul în care ar fi admisă intervenția unor asemenea părți, Comisia nu ar avea posibilitatea să răspundă la observațiile depuse de acestea. Mai mult, o atare soluție ar conduce în practică la eludarea măsurilor de suspendare a anumitor proceduri, adoptate pentru a permite desemnarea și judecarea cu prioritate a unor cauze „pilot”.
- 94 În plus, jurisprudența Tribunalului la care se referă recurente s-ar limita la două decizii, cea mai recentă dintre ele făcând obiectul unui recurs în cadrul căruia Comisia ar contesta calitatea de intervenient în fața Tribunalului a unui intervenient în recurs. În sfârșit, situația recurentelor ar fi diferită de cea a părților implicate în cauzele în care s-au pronunțat cele două decizii ale Tribunalului.

Apreciere

- 95 Articolul 1 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul de procedură al Tribunalului prevede că, în sensul acestui regulament de procedură, termenii „parte” și „părți”, utilizați fără altă indicație, desemnează orice parte din procedură, inclusiv intervenienții.
- 96 Această dispoziție de aplicabilitate generală nu precizează însă cazurile în care Tribunalul trebuie să îi recunoască unei persoane calitatea de intervenient în fața sa.
- 97 În această privință, deși articolele 142-145 din regulamentul de procedură menționat guvernează regimul intervenției în fața Tribunalului prin stabilirea normelor referitoare la depunerea și examinarea cererilor de intervenție, acestea nu se referă la calitatea care trebuie să le fie recunoscută persoanelor a căror cerere de intervenție a fost admisă de Curte într-o cauză aflată în stadiul recursului atunci când Curtea a considerat că recursul a fost fondat, a anulat decizia Tribunalului și a trimis cauza spre rejudecare Tribunalului pentru ca acesta să se pronunțe asupra ei.
- 98 Nici articolele 217 și 218 din același regulament de procedură, care au ca obiect stabilirea desfășurării procedurii și normele care îi sunt aplicabile în cadrul procedurilor desfășurate după anularea unei decizii a Tribunalului și trimiterii către acesta a cauzei spre rejudecare, nu conțin nicio normă care să precizeze statutul în cadrul unor asemenea proceduri al intervenienților în recurs.
- 99 În acest context, trebuie să se observe că, astfel cum subliniază recurente, examinarea de către Tribunal a unei cauze în urma unei decizii a Curții de anulare a deciziei Tribunalului și de trimitere a cauzei spre rejudecare acestuia se înscrie în continuarea procedurii de recurs desfășurată în fața Curții.
- 100 Această continuitate este reflectată explicit în Regulamentul de procedură al Tribunalului. Mai întâi, din articolul 215 din acest regulament de procedură reiese că Tribunalul este direct sesizat cu decizia Curții de anulare a deciziei Tribunalului și prin care i se trimite cauza spre rejudecare. În continuare, în temeiul articolului 217 din regulamentul de procedură menționat, termenul stabilit pentru prezentarea de observații cu privire la concluziile care trebuie să fie desprinse din această decizie a Curții pentru soluționarea litigiului curge de la notificarea deciziei respective. În

sfârșit, articolul 219 din același regulament de procedură prevede că Tribunalul se pronunță nu numai asupra cheltuielilor de judecată privitoare la procedurile desfășurate în fața Tribunalului, ci și asupra celor privitoare la procedura de recurs în fața Curții.

- 101 În plus, conform articolului 61 al doilea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care Curtea anulează o decizie a Tribunalului și îi trimite cauza spre rejudecare, Tribunalul este legat de chestiunile de drept soluționate prin decizia Curții.
- 102 În consecință, cu ocazia noii examinări a acțiunii în primă instanță, care se desfășoară în urma trimiterii cauzei în fața Tribunalului spre rejudecare, acesta are obligația să stabilească consecințele pentru soluționarea litigiului dintre părți ale hotărârii Curții care se pronunță asupra recursului.
- 103 Prezentarea de observații de către părți într-un asemenea cadru, autorizată prin articolul 217 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, are tocmai scopul de a le permite să își expună poziția referitoare la aceste consecințe pentru soluționarea litigiului respectiv și de a completa informarea Tribunalului în această privință.
- 104 Dispoziția menționată urmărește astfel să asigure, la fel ca articolul 172 din Regulamentul de procedură al Curții, ce autorizează oricare parte din cauza relevantă care s-a aflat pe rolul Tribunalului și care are interes în admiterea sau respingerea recursului să depună un memoriu în răspuns la Curte, continuitatea dezbaterii contencioase cu ocazia judecării aceleiași cauze în fața instanțelor Uniunii.
- 105 Or, în primul rând, recunoașterea de către Curte a calității de intervenient a unei persoane presupune, în temeiul articolului 40 al doilea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, că acea persoană a putut să demonstreze un interes în soluționarea litigiului înaintat Curții.
- 106 Prin urmare, faptul de a i se refuza unui intervenient în recurs calitatea de intervenient în fața Tribunalului atunci când Curtea a trimis Tribunalului cauza spre rejudecare are drept consecință, întrucât această persoană nu mai este în măsură să depună o cerere de intervenție în fața Tribunalului pentru motivul menționat la punctul 41 din prezenta ordonanță, lipsirea acestei persoane de orice posibilitate de a prezenta observații în fața Tribunalului cu privire la consecințele care trebuie să fie desprinse dintr-o decizie a Curții care a afectat totuși interesele sale.
- 107 De altfel, articolul 40 al doilea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene prevede că persoanele care justifică un interes pot interveni în „litigii”. Or, din articolele 55 și 56 din acest statut, cel puțin în versiunea lor în limba franceză, reiese că noțiunea de „litigiu”, întrucât vizează diferendul care opune părțile, se distinge de noțiunea de „judecată”, care privește procedura pendinte la instanța sesizată cu litigiul.
- 108 Desigur, nu se poate exclude în totalitate ca în anumite cazuri, în special atunci când Curtea s-a pronunțat definitiv cu privire la anumite aspecte ale unei cauze înainte de a o trimite Tribunalului spre rejudecare, un intervenient în recurs să nu mai aibă un interes în soluționarea litigiului în fața Tribunalului. Doar această împrejurare însă nu poate să justifice, singură, imposibilitatea de a i se recunoaște unui intervenient în recurs calitatea de intervenient într-o cauză care a fost trimisă de Curte Tribunalului spre rejudecare, întrucât este de competența

instanțelor Uniunii să verifice în cursul procedurii dacă interesul care a justificat intervenția continuă să existe (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 iulie 1999, Hülß/Comisia, C-199/92 P, EU:C:1999:358, punctele 52-55).

- 109 În speță, așa cum subliniază recurente, cererea lor de intervenție în fața Curții a fost admisă pentru motivul că aveau interes ca anularea *ex tunc* și *erga omnes* a deciziei în litigiu pronunțate de Tribunal să devină definitivă (a se vedea în acest sens Ordonanța președintelui Curții din 15 octombrie 2019, Comisia/Belgia și Magnetrol International, C-337/19 P, nepublicată, EU:C:2019:915, punctul 17), anulare ce constituie tocmai obiectul procedurii în cauza T-263/16 RENV, în care recurente susțin că pot să intervină.
- 110 În al doilea rând, trebuie să se arate că soluția reținută de Tribunal în decizia atacată determină condiționarea continuității dezbaterii contencioase într-o cauză și a întinderii efectelor admiterii unei părți să intervină în fața Curții de decizia acesteia din urmă, adoptată în temeiul articolului 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, de a soluționa ea însăși în mod definitiv litigiul sau, dimpotrivă, de a trimite cauza Tribunalului spre rejudecare.
- 111 Astfel, așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 87 din concluzii, atunci când Curtea se pronunță definitiv asupra litigiului în loc să trimită cauza Tribunalului spre rejudecare, intervenientul în recurs poate să își prezinte argumentele în fața instanței Uniunii chemate să se pronunțe asupra acțiunii în primă instanță, însă nu are o asemenea posibilitate în cazul trimiterii cauzei Tribunalului spre rejudecare.
- 112 În al treilea rând, soluția reținută de Tribunal apare cu atât mai susceptibilă să afecteze continuitatea dezbaterii contencioase în fața instanțelor Uniunii cu cât intervenientul în recurs ar trebui să poată participa din nou, cu respectarea condițiilor definite de articolul 40 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și de dispozițiile relevante din Regulamentul de procedură al Curții, la procedura în fața Curții în cazul unui recurs împotriva unei noi decizii a Tribunalului care este adoptată ca urmare a trimiterii cauzei în fața acestuia spre rejudecare și ar conduce, în consecință, la participarea în mod intermitent la procedura în fața instanțelor Uniunii în cadrul unui singur și același litigiu.
- 113 În al patrulea rând, trebuie să se arate că articolul 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții prevede că, atunci când recursul nu este fondat sau atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 114 Din această dispoziție rezultă, *a contrario*, că, atunci când recursul este fondat, însă Curtea trimite cauza Tribunalului spre rejudecare, ea nu se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 115 Într-un asemenea caz, Tribunalului îi revine mod necesar obligația să se pronunțe asupra cheltuielilor de judecată aferente procedurii de recurs, așa cum de altfel prevede în mod expres articolul 219 din Regulamentul de procedură al acestuia.
- 116 Prin urmare, a nega unui intervenient în recurs calitatea de intervenient într-o cauză pe care Curtea a trimis-o Tribunalului spre rejudecare ar avea ca efect, atunci când au fost prezentate concluzii în fața Curții în vederea obligării unei alte părți la plata cheltuielilor de judecată ale acestui intervenient sau a obligării acestuia din urmă la plata cheltuielilor de judecată ale unei alte

părți, fie ca aceste concluzii să nu fie examinate de o instanță a Uniunii, fie ca Tribunalul să fie obligat să se pronunțe asupra unor concluzii prin raportare la o persoană care nu este parte în procedura în fața sa și care, așadar, nu a putut să își susțină pretențiile în cursul acestei proceduri.

- 117 Exact aceasta ar fi situația din prezenta cauză.
- 118 Într-adevăr, în speță, Comisia a solicitat obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii de recurs în cauza C-337/19 P.
- 119 Întrucât în Hotărârea din 16 septembrie 2021, Comisia/Belgia și Magnetrol International (C-337/19 P, EU:C:2021:741), Curtea a dispus soluționarea odată cu fondul a cererilor privind cheltuielile de judecată, Tribunalul este chemat deci, așa cum susțin recurente, să se pronunțe, cu ocazia examinării cauzei T-263/16 RENV, asupra unei eventuale obligări a acestora la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii de recurs în cauza C-337/19 P.
- 120 În al cincilea rând, nu pot fi admise argumentele invocate de Comisie împotriva recunoașterii în privința unui intervenient în recurs a calității de intervenient într-o cauză pe care Curtea a trimis-o Tribunalului spre rejudecare.
- 121 Astfel, mai întâi, deși recunoașterea calității de intervenient în fața Tribunalului unui intervenient în recurs în fața Curții nu este reglementată de normele prevăzute la articolul 143 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, nu se poate considera totuși că o asemenea intervenție în fața Tribunalului este autorizată în afara oricărei cerințe de fond sau de formă. Într-adevăr, cererea de intervenție în fața Curții introdusă de persoana în cauză trebuie să fi fost admisă în prealabil de Curte, în condițiile definite de articolul 40 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și de dispozițiile relevante ale Regulamentului de procedură al Curții.
- 122 În continuare, faptul că această soluție permite unei părți să prezinte observații la care celelalte părți din procedura aflată pe rolul Tribunalului nu ar putea să răspundă este lipsit de relevanță, din moment ce, pe de o parte, Regulamentul de procedură al Tribunalului nu conferă în general un drept de răspuns la observațiile prezentate în temeiul articolului 217 din acest regulament de procedură și, pe de altă parte, articolul 217 alineatul (3) din regulamentul de procedură menționat prevede totuși că se poate autoriza prezentarea de memorii complementare de observații scrise în cazul în care împrejurările justifică această măsură.
- 123 În sfârșit, în ceea ce privește argumentul Comisiei potrivit căruia faptul de a recunoaște calitatea de intervenient în fața Tribunalului unui intervenient în recurs care este de asemenea reclamant într-o cauză suspendată de această instanță în cadrul desemnării unei cauze „pilot” ar conduce la eludarea acestei decizii de suspendare, trebuie să se arate că o atare decizie de suspendare nu poate avea ca efect împiedicarea admiterii intervenției reclamantului respectiv în fața unei instanțe a Uniunii atunci când această intervenție trebuie să fie autorizată în temeiul articolului 40 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene (a se vedea în acest sens Ordonanța președintelui Curții din 15 octombrie 2019, Comisia/Belgia și Magnetrol International, C-337/19 P, nepublicată, EU:C:2019:915, punctele 14 și 18, precum și jurisprudența citată).
- 124 Având în vedere elementele care precedă, este necesar să se considere că acest articol 40, respectarea drepturilor procedurale garantate intervenienților prin Regulamentul de procedură al Tribunalului și principiul bunei administrări a justiției impun, în cadrul unei înlănțuiri coerente a

procedurilor în fața Curții și a Tribunalului, ca un intervenient în recurs să aibă de drept calitatea de intervenient în fața Tribunalului atunci când acestei instanțe îi este trimisă o cauză spre rejudecare ca urmare a anulării de către Curte a unei decizii a Tribunalului.

- 125 Or, în speță este cert, pe de o parte, că prin Ordonanța președintelui Curții din 15 octombrie 2019, Comisia/Belgia și Magnetrol International (C-337/19 P, nepublicată, EU:C:2019:915), a fost admisă intervenția Soudal și a Esko-Graphics în fața Curții în cauza C-337/19 P și că, pe de altă parte, prin Hotărârea din 16 septembrie 2021, Comisia/Belgia și Magnetrol International (C-337/19 P, EU:C:2021:741), Curtea a anulat Hotărârea Tribunalului din 14 februarie 2019, Belgia și Magnetrol International/Comisia (T-131/16 și T-263/16, EU:T:2019:91), și a trimis Tribunalului cauzele T-131/16 și T-263/16 pentru ca acesta să se pronunțe asupra anumitor motive prezentate în cauzele menționate.
- 126 Rezultă că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că le-a negat recurentelor calitatea de intervenient în fața sa în cauza T-263/16 RENV.
- 127 Prin urmare, se impune admiterea motivului unic prezentat de recurente și anularea deciziei atacate.

Cu privire la litigiul aflat pe rolul Tribunalului

- 128 Conform articolului 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, Curtea poate fie să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul, atunci când acesta este în stare de judecată, fie să trimită cauza Tribunalului pentru a se pronunța asupra acesteia.
- 129 În speță, rezultă din cuprinsul punctelor 124-126 din prezenta ordonanță că Soudal și Esko-Graphic au de drept calitatea de intervenient în fața Tribunalului în această cauză și, în consecință, dispun de toate drepturile inerente acestei calități, în special de dreptul de a prezenta observații în temeiul articolului 217 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului.
- 130 Prin urmare, este de competența Tribunalului să adopte măsurile procedurale care decurg din această calitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 131 Conform articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 132 În temeiul articolului 138 alineatul (1) din acest regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 133 Or, deși Comisia a căzut în pretenții, Soudal și Esko-Graphic nu au solicitat obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată. Prin urmare, fiecare parte va suporta propriile cheltuieli de judecată aferente prezentei proceduri de recurs.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) dispune:

- 1) **Anulează decizia Tribunalului Uniunii Europene din 6 decembrie 2021, prin care acesta a refuzat Soudal NV și Esko-Graphics BVBA recunoașterea calității de intervenient în cauza T-263/16 RENV și depunerea la dosarul acestei cauze a observațiilor scrise depuse de ele cu privire la concluziile care trebuie să fie desprinse din Hotărârea Curții din 16 septembrie 2021, Comisia/Belgia și Magnetrol International (C-337/19 P, EU:C:2021:741), pentru soluționarea litigiului în cauza menționată.**
- 2) **Soudal NV, Esko-Graphics BVBA și Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături